

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Kladno

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Kladno leží ve Středočeském kraji a tvoří 1 z 26ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- rozlohou 351 km² se řadí mezi menší obvody kraje;
- do SO spadá celkem 48 obcí, což je ca průměrný počet v kraji;
- počtem obyvatel 120.572, z nichž 68.551 žije v jádrovém městě, je 2. největší.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP ve Středočeském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Kladno	48	120 572	68 551	351
Beroun	48	58 157	18 919	416
Černošice	79	128 326	6 570	580
Kralupy nad Vltavou	18	30 399	17 855	131
Rakovník	83	55 411	16 427	896
Slaný	52	39 412	15 300	369
Průměr za kraj	44	49 685	17 673	424

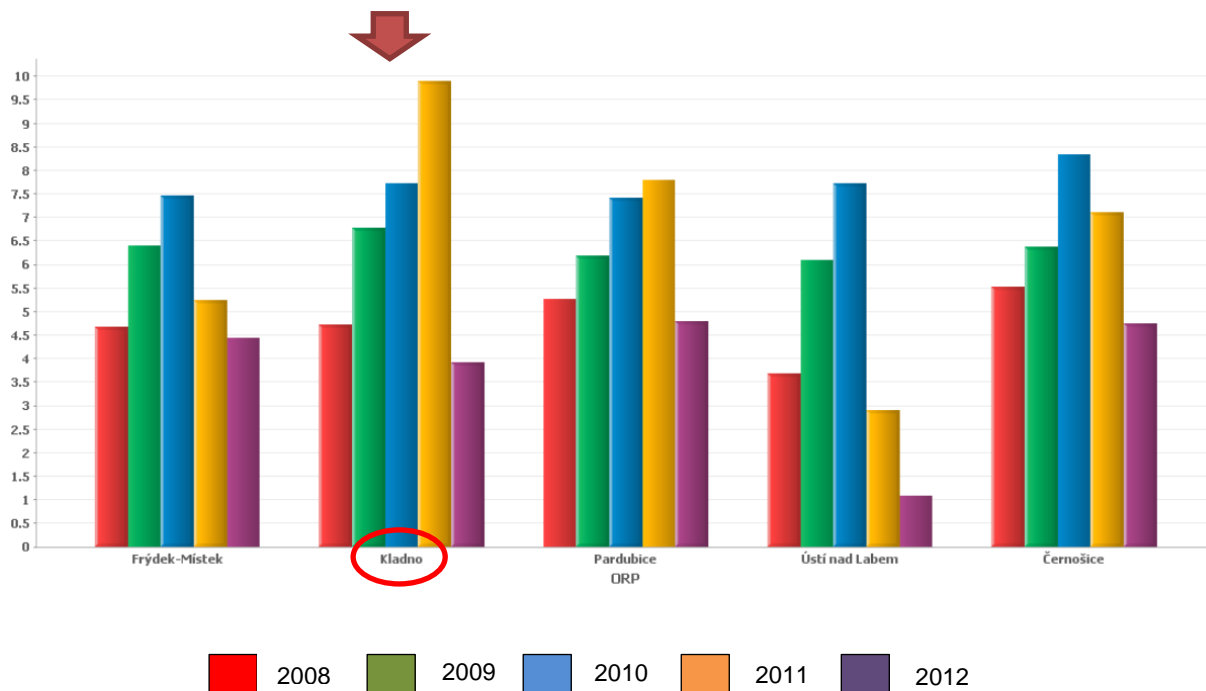
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Středočeského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 110.000 až 130.000 obyvatel (celkem 4 srovnatelné SO ORP: Černošice, Frýdek-Místek, Pardubice, Ústí nad Labem);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 46 až 50 obcí (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Beroun, Kroměříž, Moravské Budějovice, Písek, Uherské Hradiště, Vlašim, Žďár n. Sázavou);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 57.000 až 80.000 (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Frýdek-Místek, Havířov, Karviná, Most, Opava, Zlín).

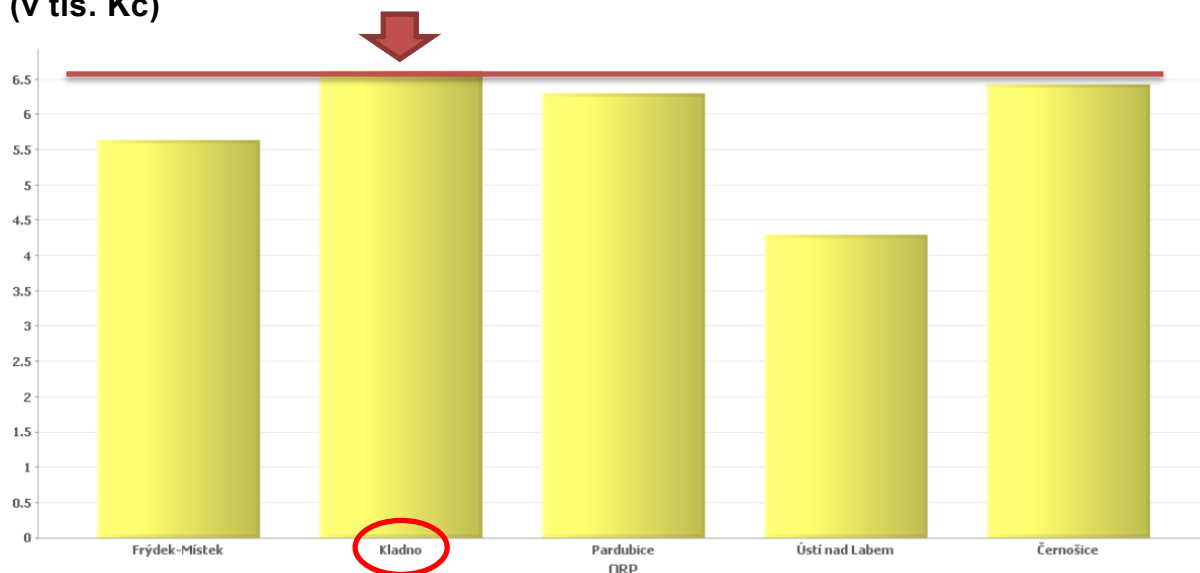
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Kladno blíže podívat na **úroveň kapitálových výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008-2012. Jejich výše odráží investiční akce obvodů a byla srovnávána s obvodem s obdobným počtem obyvatel. Průměrná výše kapitálových výdajů činila za dané období 6,6 tis. Kč/obyv., což je nejvyšší hodnota mezi všemi. Nutno však dodat, že toto prvenství je ovlivněno především razantním nárůstem v r. 2011 na téměř 10 tis. Kč/obyv. Poté výdaje opět výrazně klesly až na 3,9 tis. Kč/obyv., tedy na 2. nejnižší hodnotu mezi ostatními SO ORP. Viz obrázek č. 1 a 2.

Obrázek 1: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 110.000 – 130.000) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

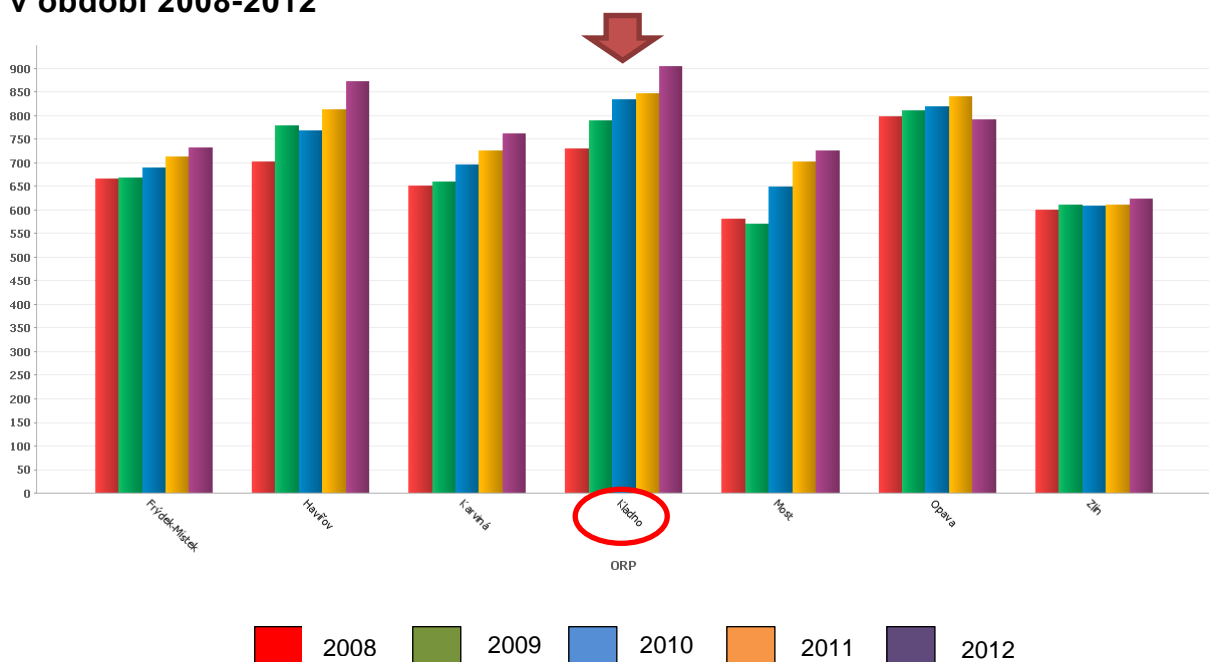
Obrázek 2: Průměrné kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 110.000 – 130.000) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

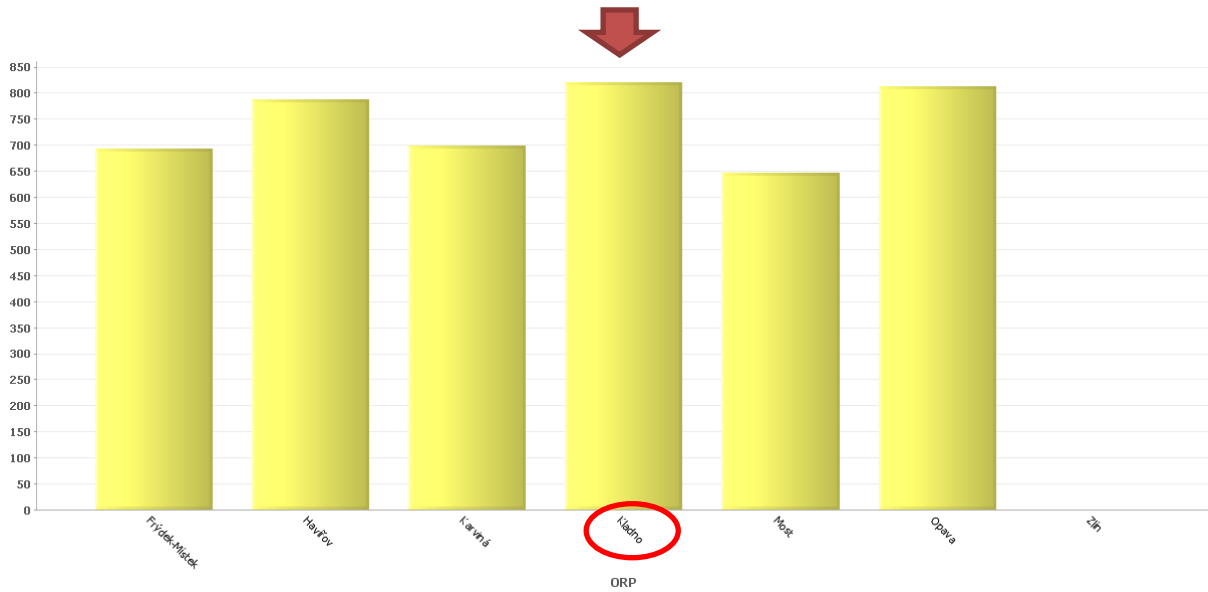
3. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**. Jedná se tedy o tu položku rozpočtu, která se spotřebovává na běžné či provozní náklady obce spojené s odpadovým hospodářstvím. V prvním případě patřily hodnoty dosažené kladenským obvodem ve sledované skupině vybraných SO ORP s obdobnou velikostí jádrové obce k těm nejvyšším, v letech 2010-2012 byly zcela nejvyšší. Jejich průměrná úroveň dosáhla výše ca 820 Kč/obyv./rok. Neinvestičních výdaje na sběr a svoz KO oproti tomu byly v prvních dvou letech 2008-09 výrazně nižší než u ostatních SO ORP (ca 230,- a 250,- Kč/obyv.), nicméně pak v r. 2010 výrazně vzrostly, v podstatě o 200% (na ca 770,- Kč/obyv.), a od té doby se řadí rovněž k těm nejvyšším. Viz obrázky č. 3 až 5.

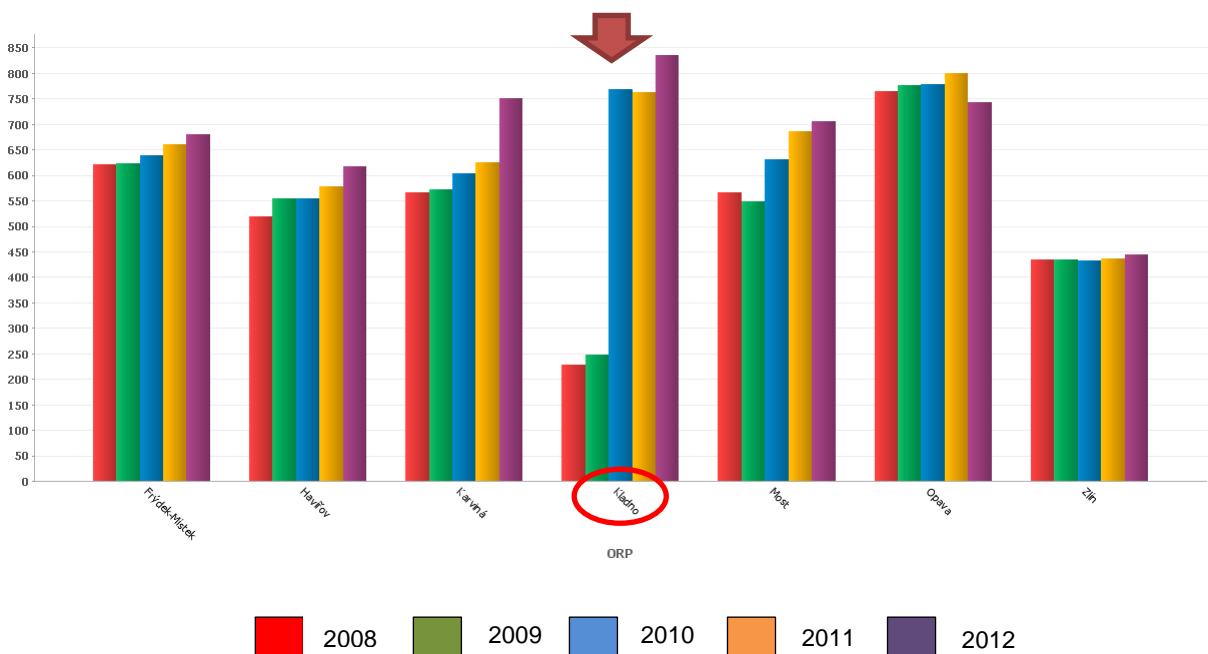
Obrázek 3: Celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 57.000 – 80.000 obyv.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

Obrázek 4: Průměrné celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 57.000 – 80.000 obyv.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008 – 2012

Obrázek 5: Neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 57.000 – 80.000 obyv.) na sběr a svoz komunálního odpadu v období 2008 – 2012 (v Kč/obyv./rok)

4. Závěrečné shrnutí

SO ORP Kladno	
základní charakteristika	<p>ve Středočeském kraji správní obvod ORP Kladno:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou patří mezi menší obvody z hlediska počtu obcí je ca průměrný z hlediska počtu obyvatel je 2. největší
ekonomická výkonnost	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> vyšší kapitálové výdaje na obyvatele
odpadové hospodářství	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> vysoké celkové neinvestiční výdaje na odpady neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO dynamicky vzrostly a patří mezi nejvyšší

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad